

SANDARA

THE LEAGUE

V LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

840 West 33rd Street
Chicago, Illinois, 60608

Telephones:
(312) 927 4789
(312) 543 8198

PRICE 50 CENTS

* VLIKO METAI *

MAY 14, 1984

(Gegužės 14 - Birželio 1, 1984)

NR. 10.

A. A. JUOZAS PRONSKUS

Gavus žinią, kad Kanadoje, Winnipege, 1984 m. gegužės 20 d. mirė žurnalistas, rašytojas Juozas Pronskus, buvęs sandariečių atkviestas iš Lietuvos 1927-1928 m. Sandaros redaktorium Bostone, - Sandaros red. ir adm. ir Sandaros talkininkai Sandaros svetainėje, Chicagoje gegužės 24 d. prisiminė ir pagerbė Juozo Pronskaus atmintį. Kalbėjo Sandaros red. G.J. Lazauskas, buv. "Lietuvos žinių" red. B. Dundulis ir Edvardas Boreiša, kartu su Juozu Pronskum dirbęs Lietuvoje, Eltoje.

Jau ALT Sandaros XII Seime, kuris įvyko 1926 m. birželio 16, 17 ir 18 d.d. Brooklyne, buvo nutarta iš Lietuvos atsikviesti redaguoti Sandarą Bostone, nes tuo laiku Sandarą tik laikinai redagavo Tulyas, Strimaitis ir K.S. Paulauskas, ejęs sekretoriaus ir administratoriaus pareigas. Apšvietos komisija buvo numatiusi tris kandidatus: Joną Šliūpą, Arėją Vitkauską ir Juozą Pronskų. Tačiau, M. Sleževičiaus ir kt. (kurie palaikė su sandariečiais ryšį) patarimu, buvo pasirinktas buvęs Valst. liaud. Steigiamojo Seimo atstovas, jaunas žurnalistas Juozas Pronskus, dirbęs "Lietuvos Žiniose" ir dėl tuo laiku Lietuvoje buvusio nedemokratinio režimo jam nepakenčiamų, kaip žurnalistui, sąlygų.

Po ilgo susirašinėjimo Juozas Pronskus atvyko į Bostoną ir jau 1927 m. kovo 15 d. pradėjo redaguoti Sandarą, ypač tuo sunkiu nepriteklių laiku. Atvykus, jam buvo surengtas priėmimas.

Po trijų mėnesių redagavimo, jis dalyvavo ALT Sandaros XIII Seime, 1927 m. birželio 13, 14 ir 15 d.d. Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje. Šiame Sandaros Seime kalbėjo atvykęs svečias iš Lietuvos kapitonas Darius, Lietuvos kariuomenės ir jaunimo sporto organizacijų temomis. Taip pat Seime dalyvavo atvykęs iš Lietuvos Valstiečių-Liaudininkų atstovas N. Radys (buvęs Lietuvos Seimo narys), kaip garbės svečias patariamuoju balsu.

Pažymėtina, kad šiame Seime dalyvavo ir pasireiškė adv. F. Bradchulis, vienas iš Lietuvių Tautinių Kapinių Chicagoje steigėjų, SLA veikėjų ir "Sandaros" 25 kp. pirmasis pirmininkas.

Dar po metų Sandaros red. Juozas Pronskus dalyvavo ALT Sandaros XIV Seime, Baltimorėje, 1928 m. birželio 15-16 d.d. Lietuvių svetainėje. Kaip paprastai, Juozas Pronskus Sandaros Seimuose padarydavo savo pranešimus, pateikdavo daug pasiūlymų ir buvo renkamas į rezoliucijų komisijas.

Šiame Seime J. Pronskus pareiškė savo atsistatydinimą iš Sandaros redaktoriaus pareigų. Priežastis buvo, kaip Apšvietos komisijos konstatuota, kad redaktorius daugiausia dirbo be algos. Tada Seimui nutarus, kad būtų sumokėta redaktoriui skola ir daugumai paprašius ir toliau redaguoti, Juozas Pronskus atsistatydinimą ir toliau sutiko dirbti.

Po seimo, 1928 m. rugpjūčio 24 d. ALT Sandaros centras vienbalsiai nutarė Sandarą iš Bostono kelti į Chicago ir kėlimosi darbas turi būti pradėtas rugpjūčio 27 d., 1928 m.

Perkėlus Sandarą į Chicago buvo surengti M. Biekšai, kuris rūpinosi Sandaros perkėlimo reikalais, ir red. Juozui Pronskui net du banketai jų pagerbimui. Chicagoje Sandaros pirmasis numeris buvo išleistas spalio 13, 1928 m. Toliau, J. Pronskui nuėjus dirbti į Naujienas, Sandaros administracijos ir redagavimo darbą atliko M. Biekša, kol redagavimą perėmė M. Vaidyla.

1929 m. birželio 6, 7 ir 8 d.d. įvykusiame ALT Sandaros XV seime skai-

JUOZAS PRONSKUS,
buvęs "Sandaros" redaktorius 1927-28 metais Bostone

tytas Sandaros red. J. Pronskaus pranešimas ir keletas pasiūlymų.

Redaktoriaus ir organo turinio klausimu seimas priėmė rezoliuciją:

"Apsvarsčius redaktoriaus ir organo reikalus, seimas pageidauja, kad ALT Sandaros C. V-ba darytų žygius palaikyti Sandaros redaktorių J. Pronskų"...

Tokiu būdu Juozas Pronskus, sandariečių iškviestas iš Lietuvos, Sandarą redagavo nuo 1927 m. kovo 15 d. iki 1928 m. rudens, kada Sandara buvo perkelta iš Bostono į Chicago. Jis buvo paskutinis Sandaros redaktorių Bostone.

Juozas Pronskus 1932 m. pavasarį išvyko atgal į Lietuvą redaguoti "Lietuvos Žinias". Po Antrojo pasaulinio karo audrų J. Pronskus 1948 m. iš Vokietijos, kaip pabėgėlis nuo bolševikų, atvyko į Kanadą, o 1957 m. atsikėlė į Chicago, senatvėje - vėl grįžo į jo mėgiamą Kanadą.

J. Pronskus visą laiką palaikė ryšius su Sandara, net ir pastaraisiais metais iš Kanados parašydamas straipsnelius.

(Apie Jo ilgo amžiaus veiklą dar teks rašyti plačiau kitą kartą.)

Mūsų Mielam Sandariečiui JUOZUI PRONSKUI mirus, Amerikos Lietuvių Tautinė SANDARA reiškia gilią užuojautą Jo Šeimai ir Giminėms.

PENKTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Penktasis Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas įvyks 1985 metais Padėkos dienos savaitgaly, Čikagoje - Jaunimo Centro patalpose, 5620 S. Claremont.

Šio simpoziumo mokslinės programos komitetą sudaro: Dr. Jonas Bilėnas - pirmininkas, Dr. Bronius Jaselskis - Griežtųjų mokslų, technikos ir architektūros vadovas, Dr. Jonas Daugirdas - Medicinos Mokslų Sekcijos vadovas ir Dr. Algis Norvilas - Humanitarinių ir socialinių mokslų sekcijos vadovas.

ORGANIZACINĮ KOMITETĄ SUDARO: Ramojus Vaitys - pirmininkas, Irena Kerelienė - vicepirmininkė, Kostas Burbas - išdininkas, Snieguolė Zalatorė - spaudos ryšininkė, Audronė Tamošūnaitė - sekretorė ir Nijolė Užbaliienė - leidinio redaktorė.

JEI SOVIETŲ RUSIJA BUS PIRMOJI

Žurnalas "Times" gegužės 7 d. išspausdino straipsnį "The Case against Star War Weapons". Laiške redakcijai, Arnaud de Borchgrave (kuris yra Senior Associate, Center for Strategic and International Studies, Georgetown University, Washington, D.C.) primena straipsnyje neminimą faktą, jog Sovietų Rusija jau prieš 14 metų pradėjo skubią erdvės ginklų programą, ypač dalelių ir lazerio spindulių srityse, skirtą sutirpdyti ICBM raketas jų lizduose arba skrydyje.

Jei Sovietų Rusija bus pirmoji išvystyti tokios rūšies pajėgumą, argi Kremlius nepanaudos savo monopolio savo politinių tikslų įgyvendinimui pasaulyje. Mes neturime prie to prileisti.

Arnaud de Borchgrave, buvęs reporteris bei žurnalistas, yra parašęs knygą "The Spike", kur smulkiai nušviečia pragaištingus KGB veiklos būdus laisvajame pasaulyje.

V.M.

SUDARYTA AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO SPAUDOS KOMISIJA

Pirm. kun. dr. J. Prunskis, nariai - Ignas Andrašiusas, Christine Austine, Vladas Bakūnas, Balys Brazdžionis, Aldona Daukas, Mykolas Druga, Jurgis Janušaitis, Antanas Juodvalkis, Zuzana Juškevičienė, Vytautas Kasniūnas, Kazys Kleiva, Aleksas Laikūnas, Alfonsas Nakas, Petras Petrutis, Algirdas Pužauskas, dr. Jokūbas Stukas, V. Ilerijonas Šimkus, Salomėja Šmaižienė ir Mečys Valiukėnas.

Be to, pirm. kun. dr. J. Prunskis tęsia pasikalbėjimus su ALT valdybos nariais ir skelbimą spaudoje. Neseniai Sandaroje buvo atspausdintas pasikalbėjimas su dr. J. Valaičiu. Anksčiau "Drauge" buvo pasikalbėjimas su A.L. Kongreso rengimo komiteto pirm. D. Danilevičiute - Dumbriene ir "Dirvoje" su P. Buču. Pasikalbėjimai su kitais pasirodys ir kitoje spaudoje.

ATEIVIAI IŠ LIETUVOS XIII ŠIMTMETY

"Austrian Information" paskelbė informaciją, kad 1733 m. gruodžio 28 d. iš Anglijos laivu į Ameriką išplaukė grupė emigrantų. Jie 1734 m. kovo 12d. pasiekė Georgiją ir įsikūrė palei Savanos upę. Toliau pažymima, kad iš laiško, 1741 m. birželio 6 d. pasiūsto iš Georgijos į Lietuvą, aiškėja, jog į Georgiją atvyko apie 80 šeimų.

PRANCŪZIJOJE GINA LIETUVOS LAISVĘ

Paryžiuje leidžiamas laikraštis "Catacombe" savo balandžio mėn. numeryje įdėjo išsamų (per du puslapius) protestantų teologijos fakulteto garbės profesoriaus J.G. Hoffmano straipsnį. Jis iškelia, kaip laužomos žmogaus teisės Sovietų Sąjungoje. Daugiausia kalba apie Pabaltijo valstybes. Primena Europos parlamento rezoliuciją apie Pabaltijo valstybių teises į laisvę, cituoja prez. Reagano tuo klausimu palankius pareiškimus, primena JAV ambasadorės Jungtinėse Tautose J.J. Kirkpatrick kalbą apie žmogaus teisių laužymą okupuotose Pabaltijo kraštuose, informuoja apie JAV kongreso atitinkamas deklaracijas. Pagirdamas tų politinių institucijų vykdomą pabaltiečių laisvės ir teisių gynimą, apgailestauja, kad bažnytinės institucijos kartais lieka abejingos šiame reikale.

Tame pačiame numeryje yra N. Sandūnaitės nuotrauka ir atitinkama informacija, platus aprašymas apie nuteistą pirmą kun. A. Svarinską.

MEMORANDUMAS PREZIDENTUI

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. Kazys Sidlauskas ir vicepirm. dr. Jonas Valaitis pasiuntė Jungtiniam Pabaltiečių Komitetui, Vašingtone, išsamų memorandumo projektą, įteikimui JAV prezidentui atitinkama proga.

LIETUVIŠKŲ REIKALŲ ATGARSIS TARPTAUTINĖJE SPAUDOJE

Miunchene leidžiamas antibolševikinio tautų bloko žurnalas "ABN Correspondence" nr. 2 išspausdino Pabaltiečių komiteto, Vašingtone, internų K.M. Kool, R. Inveiss ir R. Šilėnaitės paruoštą studiją "Rusifikacija Pabaltijo Valstybėse". Tame pat numeryje įdėta ir plati informacija apie okupantų nuteistą žmogaus teisių gynėją kun. Sigitą Tamkevičių bei kun. Alfonsą Svarinską, tam skiriamą net tris žurnalo puslapius. Žurnalas išspausdino ir Amerikos Lietuvių Tarybos Cice-ro skyriaus rezoliucijas, priimtas Lietuvos Nepriklausomybės minėjime. Tas pats žurnalas išspausdino ir svarų britų atstovo John Wilkinson, Europos Laisvės Tarybos pirmininko pareiškimą, ginančią Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvę.

DR. J. GENYS LAISVĖS FEDERACIJOJE

Dr. Jonas Genys, Amer. Lietuvių Tarybos įgaliotinis Vašingtone, išrinktas į Freedom Federation direktorių tarybą.

Įvairios žinios

Erdvėje apie žemę orbitose yra 1,347 satelitai. Be to, erdvėje jau yra užteršta įvairiomis skeveldromis, satelitų ar raketų dalimis, kurių priskaitoma netoli 3,900.

Maža beždžionė, kuri bandymui gegužės 28 d. 1959 m. su Jupiter raketa buvo paleista į erdvę, jau sulaukė 27 metus amžiaus, t.y. ji išgyveno tris kartus ilgiau negu paprastai beždžionės gyvena.

Laisvės statulos, New Yorke, turistų lankymas dviems metams sustabdytas, kol šis masyvus 225 tonų paminklas bus atremontuotas bei pakeistos ap-rūdijusios dalys.

Minnesotos valstybėje Anthony Thornton užsibrėžė tikslą pėsčias pereiti per visą Minnesotos valstiją - nuo Laverne miestelio iki Noyes - iš viso 401 mylių kelio. Šiuo laiku jis jau bus pasiekęs pusiąkėlį.

Šis užsimojimas yra labai mažas, palyginus su tuo, kurį atliko prieš 45 metus lietuvis JOHN ŠARKAUSKAS, perėjęs pėsčias skersai visą Ameriką.

Jonas Šarkauskas yra SANDAROS skaitytojas ir jo kelionė prieš porą metų buvo aprašyta Sandaroje. Dabar Šarkauskas gyvena Riverside, Californijoje.

Newcastle Wyoming valst., tyrimai parodė, jog balandžio 22 d. traukinių nelaimė įvyko, kad keli tarnautojai buvo apsisvaigę marijuana. Burlington Northern lokomotyvas smogė į stovėjusio traukinio užpakalį. Žuvo du tarnautojai ir padaryta du su puse milijono dolerių nuostolių.

Iš užsienio į JAV pirmiausia buvo įvežami foto aparatai, paskiau kalkuliatoriai, o dabar kompiuteriai. Atlantas parodoje 54 užsienio firmos buvo išstatę aukštos technologinės kokybės gaminius. Gi, pereitų metų tokioje pat parodoje buvo išstatę savo gaminius tik 16 firmų.

SANDARA

LITHUANIAN NEWS PAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789
or (312) - 543 -8198.

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams \$10.00
POSTMASTER: Send address changes to SANDARA, 840 W.33rd St. Chicago, IL.60608

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

Bostono padangėje ...

So. Bostone,
Vasario 16
minėjime,
1984 m.
vasario 19 d.

(18 kairės į d.)
So. Bostono šv.
Petro lietuviš-
kos parapijos
klebonas
Albertas Kantau-
tas, ALT pirm.
inž. A. Chaplikas,
buvęs šv. Petro
par. klebonas
kun. Antanas
Baltriušiusas.

KANADOJE

BIRUTĖ JANUŠKAITĖ - MAGISTRĖ

Windsor, Canada. Birutės ir Petro Janušų jauniausioji dukra Birutė dar neseniai - 1980 m. Toronto Universitete baigė formacijos studijas bakalaurės laipsniu, gaudama vaistininkės diplomą.

Kaip jau diplomuota vaistininkė dirbo vaistinės vedėjos pareigose. Nors pareigos ir geru atlyginimu buvo patenkinta, bet noras siekti aukštesnio mokslo vis ją viliojo.

Ir taip, Birutė Januškaitė, padirbėjusi porą metų, palieka gerą tarnybą ir gražių vilionių vedama, pasiryžta siekti aukštesnio mokslo. Palieka Torontą, grįžta Windsoran pas tėvelius - Birutę ir Petrą Januškus, įstoja Windsoro Universitetan ir tik po vienu metų intensyvių studijų apvainikuoja savo troškimus - Verslo Administracijos Magistrės mokslo laipsniu ir diplomu - MBA. Vienkart ji yra aktyvi profesinėje spaudoje, kur gan dažnai randami iš formacinės srities josios moksliniai spraisniai. Taip pat ji yra koautorė kelių mokslinių leidinių.

BIRUTE M. JANUŠKAITĖ

Josios laidos baigusiu studentų knygai - Resume Book medžiagai paruošti ji buvo išrinkta koordinatorė. Šioje knygoje randame šalia turiningos biografijos, gražios fotografijos, taip pat ir josios straipsnių.

Dabartiniu metu Magistrė Birutė Januškaitė didelėje Toronto Vaikų Ligoninėje eina administratorės pareigas.

A.N.

Bostono restorano savininkas (Legal-Seafoods Restaurant) senų vynu varžytinėse (Atlantoje) už \$ 13,000 nupirko 1806 metų gamybos Chateau Lafite vyno bonką. Bostono restorano savininkas žada šią vyno bonką išstatyti viešai savo restorane.

Varžytynių vadovai šią bonką tikėjosi parduoti už \$ 22,000, bet tai neįvyko.

Boston, Mass. Public Health Council patvirtino nuostatus dėl vartojimo diagnostikos prietaiso, kuriuo galima trijose dimensijose matyti žmogaus kūno audinius.

Massachusetts valstijos Topsfield miestelio policija 1983 metais pagavo 57 girtus vairuotojus ir juos nufilmavo į video teipą. Vėliau, parodžius jiems video-tape filmus, tik vienas neprisi-pažino esąs kaltas už vairavimą girtame stovyje.

Connecticut valst., Windsor vietoje laišku dėžutėje "apsigyveno" paukščių šeima. Namų šeimininkas jiems tai netrukdė, bet laiškininko į dėžutę įdėtus laiškus paukščiai išmesdavo lauk, o žurnalus sukopodavo į skiauteles. Tada kantrusis namų šeimininkas apačioje laišku dėžutės padėjo plastikinį maišelį ir padėjo laiškininkui parašyti "Mr. Mailman, please put mail here. Thank You. Mama Bird".

Lizde jau padėti 4 kiaušiniai. Šeimininkas paukštei parūpina sliekų ir nori nufilmuoti iki jauni paukštukai pradės skraidyti.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Visi žinome, kad daugiausia saulėtų dienų būna Floridoje. Tačiau JAV vakaruose taip pat per metus būna nuo 90% iki 95% saulėtų dienų šiose vietovėse: Kalifornijos valst. - Red Bluff, Sacramento ir Fresno, Nevados valst. - Reno, Arizonos valst. - Yuma.

Alaskoje, tirpstant ledams ir jiems slenkant, buvo sugadinta daug kelių, net kai kurių miestelių gyventojai buvo perkelti laikinai į kitas vietas.

Po metų remonto, Kalifornijoje, Palo Alto esantis Stanford Universiteto 285 pėdų aukščio Hoover Tower muziejus vėl atidarytas turistams.

Britanijos karališkoji šeima pastaruoju metu kompiuterių įsigijimui išleido netoli 200,000 dol. Matyt, asme-

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

Lithuanian National League of America

ALT SANDAROS CENTRO VALDYRA:
pirmininkas - Povilas P. Dargis,
pirmasis vicepirm. - Aleksandras J. Chaplikas,
antrasis vicepirm. - Julius R. Kuzas,
centro v-bos sekr. ir organo Sandaros redaktorius - Grožvydas J. Lazauskas,
centro valdybos ižd. - Hildė Kuzienė,
Centro valdybos vicepirmininkai:
Alena Devenienė, Antanas Andriulionis,
dr. Algirdas Budreckis, dr. Vytautas P. Dargis, Vyto Užnys.
Kontrolės komisija: Ona Jagėla, Edita Kinkus ir Jonas Galminas.

Svietimo komisija:
Edvina Yankus (Miami, FL),
Edvardas Boreiša (Chicago, IL.), Petras Bružas (Chicago, IL.), Antanas Sukauskas (Detroit, Mich.), dr. Algirdas Budreckis (Boston, MA.), Vaclovas Prūsas (Chicago, IL.), Juozas Ruokis (Los Angeles, CA), Stepas Paulauskas (Cicero, IL), Elena Prekerienė (NY).
Teisinis patarėjas: dr. Kazys Sidlauskas.
ALT SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAS:
840 West 33rd Street, Chicago, IL. 60608.

niškais kompiuteriais karalienė susidomėjo, kai prezidentas jai lankantis Amerikoje padovanėjo Hewlett-Packard firmos kompiuterį.

Važinėjant biznio reikalais maistas ir viešbutis vienai dienai kainuoja New Yorko mieste apie 180 dol., Washingtone, D.C. - apie 150 dol., Los Angeles ir Chicagoje - apie 130 dol., o kituose miestuose per pusę pigiau.

The National Geographic Society pranešė, kad Guatemalaoje atrasta 1,500 metų senumo kapas iš majų laikų.

Pueblo, Colorado valst., susidūrus traukiniui su sunkvežimiu, kaltinama, kad sunkvežimio šoferis buvo užsistatęs radio taip garsiai, jog negirdėjo traukinio signalo-šoferis išsigelbėjo ir išvengė sužeidimo, o traukinio mašinistas žuvo ir apie 30 buvo sužeistų.

Pasaulinės Parodos komitetas susirūpinęs, kaip padidinti lankytojų skaičių. Iki šiol paroda aplanko tik 35,000 žmonių kasdien, bet, kad parodos išlaidas padengtų, reikia kasdien 70,000 lankytojų.

Vasaros metu, kai mokinius paleis atostogoms, JAV bus daugiau kaip 150 milijonų dviračių apyvartoje. Kiekvienais metais žūva apie 1,100 žmonių dviratininkų nelaimėse ir būna apie milijonas sužeistų.

Oklahomoje prie Perry miestelio apvirto sunkvežimis, kuriuo buvo vežamos bites. Apie 115 milijonų bičių debesys pasklido ore. Bitininkai turėjo dirbti visą dieną, kol sugaudė bites ir pripildė apie 700 avių. Vienas šoferis buvo bičių sugeltas.

Norint paskatinti pradžios mokinių išradingumą, New Jersey valst. mokiniams buvo paskelbtas konkursas. Iš 2,600 gautų idėjų buvo parinktos 24 laimėjimams.

Buvo pasklidę gandai, kad komunistiniai kraštai uždraus savo gražuolėms dalyvauti "Miss Universe" varžybose liepos mėn. 9 d. Miami, Floridoje. Tačiau, paskutiniuoju pranešimu, iš 82 "Miss Universe" kandidatų dvi bus iš komunistinių kraštų, būtent - Miss Poland ir Miss Jugoslavija.

Vasaros sausros metu, ypač pietinėje Kalifornijoje, Nevadoje, Arizonoje, New Mexico ir Texas vakaruose, būna daug miško ir laukų gaisrų. Šiais metais New Mexico valst. jau buvo 144 gaisrai ir sudegė 32,000 akrų plote medžiai ir krūmai. Kalifornijoje tik gegužės mėn. buvo virš tūkstančio gaisrų ir apdegė 7,000 akrų plotas.

Mišku padegimo priežastys būna - trečdalis gaisrų nuo neklaužadų padegėjų, ketvirtadalis gaisrų kyla nuo neat-sargaus atmatų deginimo, 10% gaisrų nuo neat-sargaus rūkymo, nuo perkūnijos žaibų 7%, nuo neat-sargaus vaikų žaidimo su ugnimi įvyksta 7% gaisrų.

Dvyliktoje erdvės šaudyklės (space shuttle) misijoje dalyvaus ir moteris Judith Resnik, 35 metų amžiaus. Šios kelionės tikslas yra komercinis - iširti saulės energijos panaudojimo galimybes ir vaistų gamybos aplinkybes.

New Yorko valst. Yonkers vietovėje, radus mirusią 50 metų amžiaus senutę, kuri savo bute laikė 25 šunis, daromi tyrimai ar ji mirė natūralia mirtimi, ar nuo šunų įkandimo.

JAV vyriausybė Sovietų Rusijai pareiškė griežtą protestą dėl Leningrade JAV konsulato diplomato sumušimo, jam išėjus iš restorano į gatvę.

Sovietų spauda jau anksčiau kaltino JAV konsulatą Leningrade dėl "šnipinėjimo". Kažin, ką daro Washingtono Sovietų Ambasados "tarnautojų" visas spiečius?

ALG. J. ŠILAS PABALTIEČIŲ KOMITETE

Stud. Algirdas J. Šilas vasaros darbams priimtas į Jungtinį Pabaltiečių Komitetą Vašingtone, kaip Amerikos Lietuvių Tarybos skirtas internas. Stud. J. Šilas Illinois universitete studijuoja politinius mokslus, sociologiją, yra gavęs administracijos magistrą, domisi visuomeniniu veikimu, bendradarbiauja lietuvių spaudoje.

LOS ANGELES ALTO VADOVYBĖ

Los Angeles Amer. Lietuvių Tarybos skyrusias naują vadovybę sudaro: pirm. A. Mažeika, vicepirm. A. Skirius ir D. Petronytė, sekretorė E. Gedgaidienė, iždo sekr. S. Kvecas, sekret. A. Kungys, ižd. R. Bužėnas.

ĮDOMI PRANAŠYSTĖ

Nors techninės pažangos akivaizdoje visi įvykiai mūsų žemėlį yra aktualūs, bet ypatingai kasdieninėje spaudoje jie suaktualėjo, kai ypatingai pradėjo pranešinėti apie karinius įvykius Centrinėje Amerikoje.

Čia nerašysiu nieko specialaus, nes laikraščiai, televizija ir radijas kasdien smulkiai visus įvykius visapusiškai nušviečia ir aptaria. Aš tik panorėjau patikrinti, ką mūsų Lietuvių Enciklopedija yra pasakiusi apie Pietų ir Centro Ameriką.

Nustebau paskaitęs J. Kėkšto įžvalgų straipsnį XXII tome, 446 psl. ir todėl su tuo panorėjau bent trumpai supažindinti ir "Sandaros" skaitytojus.

"Politiniu atžvilgiu Pietų Amerikos kraštas pasižymi nepastovumu, kuriam būdingi perversmai ir diktatoriai. Socialinis klausimas visoj Pietų Amerikoje yra labai aštrus. Jie yra išdava didelės socialinės-ūkinės nelygybės ir, išskyrus didmiesčių plačiųjų masių kultūrinio atsilikimo. Ūkinis-socialinis gyvenimas šaukiasi radikalinį reformų, kurių neįvykdžius gresia komunistinė katastrofa".

Kalbama apie Pietų Amerikos valstybes, bet šis klausimas dar aštresnis Centro Amerikos valstybėse.

Taip buvo atspausdinta 1960 m., taigi maždaug prieš 25 metus. Ir štai - šiandien pildosi pranašystė. Kas kita, jei JAV Kongreso nariai jau anksčiau būtų numatę šiuos įvykius, nes ypatingai JAV Kongreso narių pareiga sekti pasaulinę padėtį. Juk yra, be to, net taip vadinamos Foreign Policy Association and World Affairs Council. Buvo galima pasaulio forumo aptart visai ir ypatingai žemės reformos klausimą siūlant vyriausybės išpirkti žemes ir dailint nemokamai ar labai palankiomis sąlygomis išsimokėtinais.

Ypatingai tai svarbu JAV, turint daug biznio ir kt. reikalų su tomis valstybėmis. Be to, ir saugumo sumetimais. Tačiau leista įvykiams tiek gresmingai išsivystyti, vien tik dėl neįvykdymo žemės reformos ir palaikymo turčių diktatūros. Tai panašu į strauso politiką, pavojaus metu galvą kišti į smėlį.

Zigmas I. Gura

ŠEIMININKĖMS

Redaguoja Janė Bajerčienė 871 East 4th St. So. Boston, Mass. 02127

KEPTI OBUOLIAI

6 didelius obuolius 1/2 puoduko cinamono 1/2 puoduko susmulkinų valakiškų riešutų 1 puoduką cukraus 1/4 puoduko vandens 1/4 puoduko išleisto medaus 1 šaukštą citrinos sunkos 1 šaukštą sviesto 1/4 šaukštuko raudonų dažų (red food coloring) Nulupti obuolius, išimti vidurius, sudėti į apkepo indą. Sumaišyti cukrų su cinamonu, sudėti į išdrožtus obuolius šaukšteliu, gerai į juos išpaudžiant tą masę. Išmaišyti atskirai cukrų, medų, vandenį, citrinos sunką ir raudonus dažus. Pakaitinti viską mažame indelyje iki užvirimo. Tuo skysčiu aplieti paruoštus obuolius. Kepti neprisidengus 350 laipsnių temperatūroje apie valandą laiko iki suminkštės. Saugoti, kad nepasileistų. Laistyti kas 15-ka minučių sirupu iš dugno. Išimti iš pečiaus, atšaldyti ir valgyti.

ŠPINATŲ PAJUS

6 kiaušiniai 2 lb. spinatų 1 lb. varškės 1 lb. sviesto 4 puodukai miltų, karšto vandens, druskos pagal skonį Iš miltų padaryti minkštos tešlos su karštu vandeniu ir druska. Imti tešlos po gabaliuką, slyvos didumo, ir plonai ją iškočioti. Padaryti keliolika tokių blynelių, aptepti kiekvieną tirpintu sviestu ir

SVEIKATA BRANGUS TURTAS

Alkoholis silpnina atmintį

Britų kardiologas prof. Desmond Julian praneša, kad Australijos gyventojams geros sveikatai įtakos padarė gausus Viduržemio jūros pakraščiu imigrantų atvažiavimas ir Australijoje sumažėjo širdies priepuoliai. Jis sako, kad Viduržemio kraštų gyventojai daug mažiau turi širdies priepuolių, nes jie visai mažai tenaudoja gyvulinį riebalų ir daugiau išgeria vyno. Anksčiau Australijos valgiai pasižymėjo didesniu gyvulinį riebalų pateikimu, o dabar tų imigrantų maisto įtakoje pagerino savo sveikatą.

Dr. Jean Lezanne iš Sidnėjaus Prince Alfred ligoninės savo tyrimais surado, kad žmonėms atmintis silpnėja ne nuo senatvės, bet nuo alkoholio gėrimo. Jei kas vakarais reguliariai išgeria po porą stiklinių alaus, ar po porą stiklinių vyno ar stiklinę stipresnio alkoholio, tai tas neatitaisomai pablogina savo galvos smegenis, ypač patį trumpalaikę atmintį. Dažnai atminties susilpnėjimas klaidingai priskiriamas ne alkoholiui, bet senatvei. Žmonės išgerdami alkoholio pajaučia, kad nebegali stipriai susikoncentruoti. Šios problemos išsprędimui yra vienintelis kelias - susilaikyti nuo alkoholio. Nuosaikus vyno išgėrimas sumažins širdies priepuolių, bet kartu žmogus turi vengti gyvulinį riebalų

(Tėviškės Aidai, Australija)

LAIŠKAS IŠ VAŠINGTONO

"BAN THE SOVIETS"

Jungtinių Amerikos Valstijų naujųjų laikų istorijoje prisimenami tik du atvejai, kuomet lietuvių imigrantų balsas buvo vyriausybės tikrai išgirstas. Pirmu atveju, 1970 m. lapkričio 23 d., Simui Kudirkai peršokus iš rusų "Sovietųskajai Litva" žvejybos laivo į JAV pakrančių sargybos "Vigilant" laivą ir parašius politiško prieglobsčio, jis buvo prievarta gražintas, įvykis nebūtų iškildes vi-

sudėti vienas ant kito. Dabar paimti plokščią keptuvę ir iškloti ją taisyklingais, bet pusę jų palikti viršui uždenkti. Supiaustyti smulkiai špinatus ir paspirginti vieste. Sudėti į špinatus varškę ir išplaktus kiaušinius. Gerai sumaišyti ir suversti į keptuvę, kurios apačia jau buvo išklota sviestuotais blyneliais. Uždenkti viską likusiais blyneliais ir pakepinti pusę valandos.

FROZEN PUMPKIN PIE

1 baked (9-inch) cheese pastry shell 1 cup mashed cooked pumpkin 1/4 cups sugar 1/2 tsp. salt 1/2 tsp. ginger 1/4 tsp. nutmeg 1 cup heavy cream, whipped 1 pint vanilla ice cream, softened

Combine pumpkin, sugar, salt, ginger and nutmeg. Fold into whipped cream. Spread bottom of pastry shell with ice cream. Top with pumpkin mixture. Freeze at least 2 hours. Do not remove from freezer until ready to serve. Serve with Butterscotch Sauce. Preparation time: 15 minutes.

O.LAŠAS

CITRININIŲ VAIŠIŲ NAUDA NE TIK DĖL VITAMINO C.

Elė pravestų tyrimų JAV-se parodė, jog citrininiai vaisiai turi savyje sveikatai palaikančių elementų, šalia jau seniai žinomo vitamino C. Pekinas, randama juose medžiaga, sumažina cholesterolio kiekį kraujyje. Apelsinų sūka yra gausi potasiumu, kuris ypatingai svarbus atletams ir kitiems, kurie mąkstinas reguliariai. Jeigu organizme trūksta potasiumo, atsiranda raumenų spazmos, nuovargis ir sekus kvėpavimas. Taip pat naudinga citrininių vaisių medžiaga bioflavonai. Jie padeda greičiau sugyti įvairioms mėlynėms ir sumušimams. Geriant apelsinų sūką prieš valgį, padeda iš maisto absorbuoti geležį ir sustiprina kraują.

Tyrimus jau 9-ti metai atlieka dr. James Cerda Floridos Universiteto priklausantis Medicinos Kolegijoje. Jo tyrimų duomenis patvirtino ir Massachusetts Universiteto darbuotojai, dr. M. Baig ir dr. W. Krehl.

Taigi, nuo seno lietuvių mėgiama arbata su citrina, kai kitokių citrininių vaisių būdavo sunku gauti, jau buvo visiemis į sveikatą. Tuo labiau reikia nepamiršti pasinaudoti šiame kontinente lengvai gaunamais visokiais šios rūšies vaisiais.

MANKŠTA NAUDINGA DEPRESIJOS PALENGVINIMUI

Dabar labai dažnai tenka skaityti įvairių spraisnių apie mankštos naudingumą. Specialistai ir tyrinėtojai vis patvirtina, kad mankšta yra naudinga pagerinant širdies veikimą, naudinga diabetikams, sumažina cholesterolį kraujyje, kuris kenkia gysloms ir t.t.

Viena sritis - depresija ir įtampa - atrodo irgi tiek pat reikalinga mankštoms, kaip ir fiziniai simptomai. Daugelis gydytojų pataria mankštą palengvinti depresijai ir sumažinti įtampą. Bet kokia mankšta, ypač tiems asmenims, kurie nereguliariai ar tik pripuolamai ją daro, prieš pasiryždami mankštos programai, turi būtinai pasitarti su savo šeimos gydytoju.

SAULĖGRAŽŲ SĖKLOS NAUDINGOS IR ŽMONĖMS

Albertos provincijos Agrikultūros Ministerija skelbia, kad saulėgražų sėklos turi savyje 31% daugiau geležies, negu razinos, daug mineralų ir eilę vitaminų, ypač tiamino ir niacino. Sėklose randama ir geros kokybės prc teinų bei neprišotintų riebalų /unsaturated fat/.

(Nepriklausoma Lietuva, Canada)

šumon, jei JAV kuteryje nebūtų buvę civilių, ypač žvejų draugijos atstovo latvio Robert'o M. BRIEZE'Ų, kuris apie incidentą pranešė lietuviams. Savaitę po to sekios masinės demonstracijos ir protestai daugelyje miestų iškėlė Amerikos principų lauzymą ir privertė prezidento Niksono vyriausybę paleisti pensijon du karininkus ir imtis atitaisomų žygių. Vyriausybė išleido pagriežtintas taisykles prieglobsčio prašančių išstardymui. Šių taisyklių pasėkoje, JAV pareigūnai bent du kartus sulaukė Sovietų lėktuvus nuo išskridimo su galimu pabėgėlio teisiu prašančiu žmogum (abu čiau, grįžo į TSRS).

Antras pasisekęs imigrantų žygis įvyko besiruošiant 1984 m. olimpiadai Los Angeles. Jo pobūdis, tačiau, buvo visai kitoks. Vietoje reakcijos dėl pabėgėlių teisių nesuteikimo, Los Angeles grupė reikalavo, kad galimi Sovietų olimpiados komandos pabėgėliai nebūtų įleisti į JAV, o jei jie bus įleisti, grupė pasiskelbė viliosianti sportininkus pabėgti.

1984 m. vasario mėn. ABC televizijos tinklo Ted Koppel "Nightline" programoje vyko diskusijos dėl TSRS komandos dalyvavimo Los Angeles įvykstančioje olimpiadoje. Tarp besiginčijančiųjų buvo Peter Ueberroth, Los Angeles olimpinio komiteto organizacijos pirmininkas, kolumnistas William Buckley, Tony Mažeika ir kt. Tony Mazeika atstovavo besiorganizuojančiai koalicijai, kuri reikalavo, kad TSRS olimpinei komandai nebūtų leista įvažiuoti į Jungtines Amerikos Valstijas, kaip pabaudą už Korėjos keleivinio lėktuvo nušovimą 1983 m.

"Ban the Soviets" koalicija teigia, kad ją sudaro 155-165 organizacijos su milijonais pritariančių. Tikrumoje joje dirbančių skaičius turbūt siekia apie 30-40 žmonių. Yra žinomos devyniolika prie koalicijos prisidėjusios organizacijos ar jų skyriai (amerikiečių - American Conservative Union, Conservative Caucus, Young Americans for Freedom, afganistaniečių - Afghanistan Freedom Federation, Federation for Afgan Freedom Action, čekų - Chechoslovak Freedom Federation, korėjiečių - Elderly Korean American Association of Orange County, kubiečių - Junta Patriótica Cubana, Cuban Alpha 66, lenkų - Polish American Congress, rusų - Panorama Russian League Magazine, Coalition against Soviet Aggression, slavų - Pomost Socio - Political Congress, vengrų - Hungarian Freedom Fighters Federation, baltiečių - Baltic American Freedom League, Estonians of Los Angeles, Lithuanian Community of Santa Monica, Lithuanian Information Center, Lithuanian World Youth Association). Pramatytas biudžetas buvo skelbiamas 50,000 - 63,000 dolerių sumose.

Dar prieš šios koalicijos pradžią Kalifornijos valstijos senatorius John T. Doolittle (konservatyvus respublikonas) buvo pradėjęs akciją rezoliucijos pravedimui, kuri prašė JAV prezidentą Reaganą uždrausti TSRS olimpinei komandai įvažiuoti į JAV. Ši rezoliucija buvo Kalifornijos senato priimta be "Ban the Soviets" koalicijos talkos, bet Los Angeles burmistrui įsikišus, ji buvo atšaukta.

"Ban the Soviets" koalicijai pavyko išvystyti stiprią propagandą televizijoje (pvz. vasario mėn. ir gegužės 15 ABC "Nightline" programose) ir amerikiečių spaudoje, ypač "Los Angeles Times", "Washington Post", kariuomenės "Stars and Stripes", "Time" žurnaluose. Tai buvo gana stambūs atsiekimai.

Tikros šių pasėkmių priežastys gali būti tik spėjamos. Abejotina, kad vien pagrindinių vadovų - David W. Balsiger, Tony Mažeika, Gene Vosseler ryšiai ir apsikrumas nuomoniu įtaigavimo srityse būtų pakankami patraukti televizijos ir spaudos darbuotojų dėmesį. Tačiau yra žinoma, kad žinių skelbėjai, visuomet būdami abejingi tautinių mažumų politiškomis pastangoms, gerai žinojo, kad už amerikietiškos konservatyvios "Ban the Soviets" iškabos slepiasi imigrantai ir tautinės mažumos. Taip pat tikra, kad pastangos ne amerikietiška, bet tautinių mažumų šūkiu žinių tarnybų dėmesio būtų visai nesulaukę. Iš tikro, kai tik buvo paskelbta, kad šios koalicijos branduolį sudaro imigrantai, daugelis amerikiečių pradėjo rodyti nepasitikėjimą, o gal ir nejaukumą, kad politiška iniciatyva yra "svetimšalių" rankose.

Koalicijos akcija rėmėsi dviem sau prieštaraujančiais reikalavimais: uždrausti TSRS komandai atvykti į JAV ir aktyviai skatinti TSRS dalyvių pabėgimą. Pirmas reikalavimas buvo sensacinas, bet jis negalėjo būti rimtai priimtas, nes Los Angeles miestas ir JAV olimpinis komitetas jau seniai įtaigavo Tarptautinį

Laiškas

iš Vašingtono

olimpinį komitetą olimpiadą vykdyti Los Angeles. Šie sprendimai yra daromi beveik aštuonis metus iš anksto vadovaujantis tarptautinėmis taisyklėmis, kurios neleidžia rengėjams uždrausti olimpiadoje dalyvauti kitų valstybių komandoms. Los Angeles olimpiada buvo patvirtinta trijų JAV prezidentų - Fordo, Carterio ir Reageno. Taigi, Sovietų komandos neįsileidimo reikalavimas nebuvo ir negalėjo būti rimtas.

Antras reikalavimas tapo nerealus pačiai koalicijai pasiskelbus, kad darys viską, kad kuo daugiau TSRS komandos narių prašytų politinio prieglobsčio teisiu. Pradėjus tokią reklamą vystyti, koalicija nuslojo bet kokios galimybės priėti prie sportininkų, nes JAV vyriausybė ir olimpiados rengėjai pasiskubino TSRS garantuoti sportininkų saugumą ir izoliaciją nuo tokių įtakų ir demonstracijų. Kai vos prieš kelis mėnesius JAV vyriausybė uždraudė Aerofloto lėktuvui atvežti TSRS užsienio reikalų ministrą Gromyką į Jungtinių Tautų Organizacijos posėdžius, dabar JAV net leido Sovietams atplukdyti turistinį laivą jė sportininkų apgyvendinimui žaidynių metu.

Nežiūrint prieštaravimų sau patiems, "Ban the Soviets" akcija davė TSRS propagandinį impulsą atsakyti nuo dalyvavimo olimpiadoje ir pastatė prezidento Reageno vyriausybę gana nesmagion padėtin. Kolumnistas S.S. Rosenfeld'as vykusiai nurodė, kad vyriausybės propogandos pastangos š. m. kovo 17 d. Baltic American Freedom League susirinkime, dalyvaujant JAV užsienio reikalų ministerio padėjėjui žmogaus teisių reikalams Elliott Abrams, įklampino pačią vyriausybę. Tuo metu buvo žinoma, kad Baltic American Freedom League yra viena iš variklių sovietų sportininkams į Los Angeles neįsileisti. Tačiau, E. Abrams šių grupę skatino kalbėdamas: "Aš naudoju šią progą pabrėžti savo ir Reagen'o vyriausybės pritarimą... ir sveikinu jūsų darbą Pabaltijo žmonių naudai..."

"Ban the Soviets" koalicijos skelbimai, kad ji aktyviai skatins ir verbus pabėgėlius iš TSRS olimpinės komandos buvo priimami be komentarų. Jie skelbė, kad iš 800 sportininkų galima tikėtis apie 200 pabėgėlių. Nei televizijos, nei spaudos komentatoriai niekad nepaklausė, ar tokia akcija yra istoriniai paremta (t.y., kiek Sovietų sportininkų praeityje pabėgo iš olimpinė varžybų? Atsakymas - nė vienas). Niekas nepasiteiravo, ar impulsyvūs raginimai pabėgti yra atsakingi viliojamų žmonių atžvilgiu.

"Ban the Soviets" išvystyta akcija buvo TSRS priimta taip pat neįprastai. Sovietų Sąjunga visuomet pabrėžia anti-komunistinių sąjūdžių neskaitytumą ir jų mažą įtaką. Šiuo atveju, gi, Sovietai savo atsisakymu dalyvauti Los Angeles olimpiadoje motyvavo ne kaip atsakymą į JAV boikotą 1980 m. varžyboms Maskvoje, bet kaip tik dėl anti-sovietinių grupių įtakos ir jų sudaromos nepalankios atmosferos, sportininkų saugumo trūkumais... Atsiėmiant, kad Sovietai retai pripažįsta anti-sovietiško elemento buvimą žmonių tarpe, jų motyvacija ir noras pabrėžti "Ban the Soviets" koalicijos svorį buvo labai netikėtas.

Kodėl Sovietams prireikė reklamuoti tokią konservatyvią ir anti-sovietišką laikyseną apsišaukusią mažumų koaliciją? Kodėl ši koalicija, pradėdama savo įtaką vystyti, iš karto pasiūvė TSRS komandai neįsileisti įvažiuoti į JAV? Kodėl Amerikos televizija ir spauda, kuri labai retai pripažįsta tautinių mažumų pastangas, šios koalicijos šūkiams paskyrė tiek daug dėmesio ir vietos? Tai yra klausimai, kuriems atsakymų nėra ir, turbūt, nebus.

Sovietų atsisakymą sekė skubios amerikiečių ir valdžios pastangos patenkinti visus Sovietų saugumo reikalavimus, atstovų siuntimas į specialų Tarptautinio olimpinio komiteto posėdį Šveicarijoje, netgi prezidento kandidato Jessie Jackson'o vizitas į Sovietų ambasadą ir jo siūlymasis važiuoti į Maskvą padėti gelbėti. Šie žingsniai rodė paniką ir nereikalingus, ne apgalvotus nusizėminimus.

Idomu, kad po ilgo svyravimo net paprastai santūrus Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas prisijungė prie "Ban the Soviets" akcijos pakartodamas 1980 m. raginimą izoliuoti Sovietų Sąjungą nuo dalyvavimo tarptautiniuose įvykiuose. Bet tai yra jau kita tema. 1984.V.21. L. Kasiulis

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Nepamirškite savo aukos Lietuvų Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636

AuKa Lietuvų Teisėms Ginti Fondui US \$..... Pavardė, vardas Adresas

LIETUVIS NEPAVARGS KOVOJE UŽ LIETUVOS LAISVĘ

VIENINGA KOVA UŽ LIETUVOS LAISVĘ!

Dešimtojo Amerikos Lietuvos kongreso žūkis. Kongresas įvyks 1984 m. spalio 27-28 dd. 5001 West 79th St., Quality Inn Midway, Chicagoje, IL.

BAISIŲJŲ BIRŽELIO TRĒMIMŲ MINĖJIMAS

Chicago Lietuvos Tarybos baisiųjų birželio trėmimŲ minėjimas įvyks šia tvarka:

Sekmadienį, birželio 10 d. 10:15 v. vėliavų pakėlimas Marquette Parko parap. aikštėje.

10:30 v. pamaldos Šv. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje. Pamaldas atlieka kleb. kun. A. Zakarauskas. Gieda par. choras, dir. A. Linas, vargonais groja A. Eitutytė.

10 v. pamaldos Liet. Liut. Tėviškės, Liet. Evang. refor. ir 11 v. Sienu Liet. Evang. Liut. bažnyčiose.

Tuojuo po pamaldų par. salėje akademija, Kalbės Gen. Kon. J. Daužvardienė ir tremtinė Stefanija Rūkienė. Meninę dalį išpildys dr. J. Briedis.

Lietuvių visuomenė ir organizacijos kviečiamos gausiai dalyvauti. Organizacijos vėliavų pakėlime ir pamaldose dalyvauja su savo vėliavomis.

Chicago Lietuvos Taryba

LIETUVOS GEN. KONSULATO ŽINIOS

LIETUVOS GENERALINĖ KONSULĖ J. DAUŽVARDIENĖ ir Vice konsulė M. Krauchunienė buvo pakviestos į Illinois gubernatoriaus J. Thompson ir ponios Thompson priėmimą Čikagos Konsularinio Korpuso narių pagerbimui ištaigingame Chicago Club, Čikagos vidurmiestyje.

GENERALINĖ KONSULĖ J. Daužvardienė dalyvavo Morgan Park Aukštesniosios Mokyklos konsularinėje arbatai ir programoje, kurios metu įvairių kraštų konsulai buvo supažindinti su mokyklos naujai įvesta tarptautine programa ir svetimų kalbų sustiprintu kursu. Gen. Konsulė padovanojo mokyklai leidinių apie Lietuvą ir apie jos dabartinę būklę sovietų okupacijoje. Ji taipgi pasakolino Lietuvos trispalvę ir įteikė medžiagos mokyklos ruošiamam tarptautiniam bazarui, Anglų ir vokiečių kalbų mokytoja Judita Junkerytė-Mauersberger uoliai rūpinasi Lietuvos ir lietuvių vardo išskėlimu mokykloje.

ELGIN, ILL. KIWANIS Klubas įteikė Vice Konsulei Marijai Krauchunienė gražų adresą - padėką už jos kalbą, pasakytą paskutiniame Kiwanis Klubo posėdyje, kuriame dalyvavo apie 80 narių profesionalų, prekybininkų, politikų ir veikėjų. Vice Konsulė trumpai atpasakojo Lietuvos istorijos bruožus ir plačiau kalbėjo apie okupuotos Lietuvos būklę, pagrindinių teisių ignoravimą ir persekiojimus. Vice Konsulė įteikė kiekvienam dalyviui po vieną ALTO išleistos brošiūros egzempliorių.

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS MINĖS 75 METŲ SUKAKTĮ

Lietuvių Tautinių Kapinių, Čikagoje, 1984 m. kovo 11 d. sklypų savininkų susirinkime nutarta 1986 metais paminėti kapinių 75 metų įsisteigimo sukaktį. Bus išleistas ta proga specialus istorinis leidinys.

Kapinėse palaidoti įžymūs valstybininkai, visuomenės veikėjai, kultūrininkai, apie 11,000 tautiečių, Amerikos tauti.

Prieš porą metų kapinėse pastatytas išpūdingas paminklas kapinių steigėjams. Be to, kapinėse yra kiti didingi paminklai: Lietuvos Respublikos Prezidentui dr. Kaziui Griniui, dr. Vincui Kudirkai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarui inž. Steponui Kairiui, Kiriui Bielinui, dr. Jonui Šliūpiui, dėdei Šernui, J. Balčiūnui, prof. Vacl. ir Viki Biržiškams, prof. ... Varnui ir

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VADOVYBĖ

Lietuvių Tautinės Kapinės, Čikagoje, įsteigtos 1911 m., pagal Illinois nuostatus, tvarkosi savarankiškai, nuo kitų institucijų nepriklausomai, vyksta metiniai sklypų savininkų susirinkimai, kur svarstomi principiniai reikalai, renkama 10 direktorių bei kapinių tvarkymo vadovybė, kuri metiniuose susirinkimuose duoda atskaitomybę.

Dabartinę Liet. Tautinių Kapinių vadovybę sudaro kun. dr. Eugenijus Gerulis (išrinktas jau trečiam terminui), pirmas vicepirm. Julius Kuzas, 2-ras v.p. Petras Dapser, sekr. Matas Batutis, išd. Alfredas Dargis, kiti nariai - G. Lazauskas, Algirdas Mickevičius, Br. Matelis, Ant. Pavilonis ir Vyto Uznys.

LTK adresas. 8201 So. Kean Ave. Justice, Illinois, 60458.

"KASOS" TIKSLAS - PELNINGIAUSIAS INVESTAVIMAS IR PARAMA LIETUVIŲ VEIKLAI

1984 m. gegužės 6 d. Jaunimo Centre, Čikagoje, buvo suauktas Kasos Liet. Fed. Kredito Unijos narių metinis susirinkimas. Dalyvavo virš 150 kooperatyvo narių. Susirinkimui ir diskusijoms vadovavo Čikagos Kasos skyriaus vedėja Aušra Cibaitė. Į šį susirinkimą iš Kasos centro (iš New Yorko) buvo atvykę keturi direktoriai: tarybos pirm. Vytautas Vebeliūnas, vicepirm. Vytautas Alksninis, sekr. Algirdas Šilbajoris ir direktorius Romas Kezys. Jie visi ir čikagiškis, naujai balandžio 29 d. išrinktas direktorius dr. Tomas Remeikis, padarė išsamius pranešimus. Vytautas Vebeliūnas kalbėjo apie lietuvių finansinį pajėgumą, kuris dar, deja, nėra pilnai išnaudojamas. Jis taip pat papasakojo apie Amerikos ir pasaulio finansinių institucijų problemas ryšium su Pietų Amerikos paskolomis, kurias bankai vargiai kada beatgaus. Kasa visų tų problemų neturi, ji yra stipri finansinė organizacija, nes operuoja savo balansų muose.

SANDAROS GEGUŽINĖ

Sekmadienį

LIEPOS 22

JULY

Lietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje

Kviečiame visus su savo artimaisiais ir draugais atvykti į Sandaros gegužinę. Savo atsilankymu paremsite ne tik Sandaros laikraštį, bet ir lietuviybės reikalus.

Pradžia 12 val.

KASOS DIREKTORIAI IR ČIKAGOS SKYRIAUS TARNAUTOJAI: Sėdi iš kairės: Birutė Škorubskienė, Vanda Alekšienė, Kasos Tarybos pirm. Vytautas Vebeliūnas, Čikagos skyriaus vedėja Aušra Cibaitė. Stovi: Romas Kezys, Algirdas Šilbajoris, Vytautas Alksninis, dr. Tomas Remeikis, ryšininkas Saulius Mikaliukas, Jurgis Matusevičius. (Nuotr. Z. Degučio)

Vytautas Alksninis pranešė, kad Kasoje dirba kompetentingi tarnautojai, kad ieškoma būdų tobulėti, įrengiamos saugios įstaigos, naudojamos modernios priemonės - kompiuteriai, nelaimės atveju laikoma dviguba dokumentacija.

Algirdas Šilbajoris pranešė, kad Kasos pagrindinis tikslas yra savo nariams mokėti galimai aukščiausias palūkanas, o antroje vietoje - svarbi parama lietuviškai visuomenei veiklai. Per 1983 metus palūkanų buvo išmokėta 1,5 milij. dol. Lietuviškoji veikla įvairiose apraiškose Kasos buvo paremta 11,168.45 dol. Čikagiškiams gera naujiena - ateinančiais

× Jei skilandžių jums tik reik

— parašyk arba užėik! (Siun-

čiame ir į kitus miestus). Inter-

national Meat Market, 2913 W.

63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel.

1-312-436-4337. Skilandžiai, med-

džioklinės, palengvicos, rūkytos

ir šviežios dešros, veršiena, avie-

na, kiauliena ir jautiena. Užsa-

kant didesnę kiekį šviežios mė-

sos ar dešrų, duodama nuolaida.

Sav. Izabelė ir Petras Burkauskai.

FOR RENT 4 rooms newly remodeled - Vicinity of 31st & Shields. \$ 200/month; \$ 200 deposit required - call evenings 6 weekdays - 225 - 2952 *****

ROBERT J. ZAPOLIS

Attorney at Law

3208 W. 95th Street, Evergreen Pk. IL. Phone. 423 - 8330

Member Sandara Lodge 77. Kreiptis lietuviškai arba angliškai.

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKA, CHICAGOJE

Istaigos: 263-5826 Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

Bedford INN

COCKTAILS DRAFT BEER

5758 W. 65th St. (65th & MENARD)

RESTAURANT & LOUNGE

Food Service Hours Mon. to Thurs. 11-8 Fri & Sat to 10 p.m. Open Sat. at 4 p.m.

• Fresh Oysters & Clams • Sandwiches, Steak, Lobster • Fresh Seafood Specialties • Happy Hour 4 to 6 Mon. to Fri.

ORDERS TO GO AVAILABLE 582-3510

Sav. Denny Šimenas, Sandaros 77 kp. narys.

BRIDGEPORT DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicagoje
Savininkas - Antanas Grigėnas

ŠVIEŽI, GERI PRODUKTAI IR NEBRANGŪS
Viskas pagal jūsų lietuvišką skonį.

MR. ANTHONY'S BANQUET HALL

Savininkai - Petras ir Rita Dūdos, Sandaros skaitytojai ir rėmėjai

Ruošdami kuria nors proga pokylį ar vakarienę, prašau turėti galvoje MR. ANTHONY jaukias ir gražias sales, esančias

7348 W. Irving Park Road, Norridge, Ill. Tel. 453-2106, kur tikrai rasite malonų patarnavimą ir puikų, pagal jūsų pasirinkimą, maistą prieinamomis kainomis.

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius

VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro

Sekmadieniais uždaryta

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office - 436-7878

Res. 839 - 5568

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS ŠIMAITIS, J. D.

Registered Broker

ENGLISH section

EDITOR Antanas Adomenas 7151 South California Chicago, Illinois 60629

MES IŠEINAM NUMIRTI UŽ KRAŠTĄ, DUOKIT ŽEMĖS NORS SAUJĄ SAVOS, KRAUJU LIEKA PAŠVENTINTAS KRAŠTAS, O LIETUVI, NEPAMIRŠK LIETUVOS.

(Vežamų Sibiran daina)

On June 14-15, 1941 the Soviet Union deported 34,260 Lithuanians to Siberia. In the following years of Soviet occupation repeatedly tens of thousands of Lithuanians were deported to

distant regions of northern and central Siberia, where majority of them perished in slave labor camps from starvation, frost, diseases, brutal maltreatment or direct executions.

Romas Kalanta, a 19 year old Lithuanian student, who on May 14, 1972 self-immolated in a park in Kaunas in protest against the suppression of Lithuanian national and religious rights under the communist regime of the Soviet Union. He died in flames shouting freedom for enslaved Lithuania.

SENIAUSIAS AMERIKOS LAIKRAŠTIS

Vašingtono priemiestis Aleksandrija giriasi turinti seniausią tebeeinantį dienraštį, kuris šių metų vasario 5 d. atšventė du šimtus metų. Senumo garbės varžosi su šiuo laikraščiu ir "Hartford'o Courant".

Aleksandrija yra daug senesnė už Vašingtoną. Kolonijų laikotarpyje ji buvo žinoma, kaip tabako eksporto uostas ir vergų prekyvietė. Joje kurį laiką gyveno ir dirbo, kaip matininkas, pirmas JAV prezidentas Jurgis Vašingtonas.

Laikraštis buvo pradėtas 1784 metais, metus po taikos sutarties su Didžiąja Britanija pasirašymo. Jis anuomet vadinosi "Virginia Journal and Alexandria Advertiser". Dabartinis vardas - "Alexandria Gazette" atsirado apie 1800 metus.

Pilietinio karo metu laikraštis buvo kariuomenės uždarytas už pro-konfederacinį turinį. Leidėjai tuomet tęsė spausdinimą slapta. Laikraštis dabar yra vietinio pobūdžio ir skiria daug dėmesio Virginijos ir Aleksandrijos reikalams.

1979 metais laikraštį nupirko Hongkongo "Sing Tao Newspapers, Ltd" sindikatas, kuris investavo bent milijoną dolerių patobulinimams. Šiais metais sindikatas tikisi iš šio laikraščio sulaukti pirmą pelną.

Šiandien "Alexandria Gazette" turi apie 12,000 prenumeratorių ir reklamai išdalina apie 6000 kopijų dovanai.

-L

AMERIKOS PLENTAI

Pradedant apie 1950-tus metus Amerika pradėjo vystyti milžinišką planą - sujungti visą valstybę plentais, kurie aplenkė miestus ir kurie leistų nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno, nuo Meksikos įlankos iki Kanados sienos automobiliu pravažiuoti be sustojimo, neužtikus nei vieno eismo tvarkančio semaforo (šviesos). Šis planas yra beveik įvykdytas. Jo kaina, tačiau, buvo ne 20 milijardų, kaip buvo spėliota, bet virš 60 milijardų dolerių. Apie 90% išlaidų padengė federalinė valdžia iš žmonių mokesčių.

Šį planą vystant, galvota, kad kelių priežiūrai užteks mokesčių už ben-

70 YEARS AGO By Arėjas Vitkauskas

Farmers were having "town's meetings" in front of the churchyard every Sunday or holiday in town of my birth, Shyauliai, in Lithuania, while women were attending church services. There's always a lot to talk about when the land tillers gather. Right at the entrance to the churchyard was one of the local business buildings, built of brick, and from its corner hung a huge lithographed sheet metal sign with a peasant girl in national costume sitting by the sewing machine - a Singer - the only one advertised throughout Russia and offered on installment payment plan; farmers' daughters, eager to sew, took advantage of such offer - in fact, otherwise the machine would have been impossible to acquire. The lithographed girl was Russian, and words under were Russian, and this was Lithuania, where, despite over a hundred year period of occupation, people didn't know Russian language; even those from the service in the Czar's army, like my father, remembered but a word or two of the occupant's tongue. Lithuania, along with other Baltic lands, Latvia and Estonia, had even their names abolished - the Russian geography books called them together simply a "Northwestern District". Of course, if the Singer company knew more of inner story of Russia they would have produced a LITHUANIAN girl, with LITHUANIAN words under, on that lithographed metal sign but they had headquarters, I believe, in Saint Petersburg and they dealt "with Russia"...

The war with Germans came (1914), the Russians, after brief successes in Germany, retreated from Lithuania, my birthplace town was completely burned out but the lithographed metal sign, with big blotches from fire, was swaying in the wind for a long time on that brick corner of burned out building where the churchgoers were sneaking now to relieve themselves... The rusting sign was a reminder of Russia for us throughout the German occupation, until it disappeared. Ever since I remember bright colors of the lithographed Russian national costume, I was twelve then.

žiną, bet pasirodė, kad kelių ir tiltų išlaidymas yra beveik tiek pat brangus kaip ir jų statyba. Todėl federaliniai mokesčiai už benzina 1982 m. buvo pakelti 5 centais už kiekvieną galioną.

Kelių inžinieriai nurodo, kad blogiausioje padėtyje yra tiltai. 45% Amerikos plentų tiltų yra arba nesaugūs, arba pasenę, ir turi būti pakeisti naujais. Vietose, kur naudoja druską sniegui ir ledui nuo kelių nutirpdyti, tiltai išlaiko vos dešimtį metų. Vien šių 45% tiltų pataisymai kainuos 48 milijardus dolerių.

-L

BERAŠTIS

1919 metais Lietuvos mokytojų profesinė sąjunga Marijampolėje pradėjo leisti savo žurnalą, kurį pavadino "Beraštis". To žurnalo pasirodė tik penki numeriai, nes 1929 metų rudenį jis buvo perkeltas į Šiaulius, kur vardas buvo pakeistas į "Mokykla ir gyvenimas", ir vėliau buvo leidžiamas Kaune.

THE STORY OF THREE LITHUANIAN SEAMEN AND THEIR ESCAPE FROM SOVIET TYRANNY IN 1951

UNDER THAT REGIME OF INFORMERS AND AGENTS PROVOCATEURS, NO MAN COULD TRUST ANOTHER. BUT KUBLIKAS NEEDN'T HAVE WORRIED ABOUT...

JUOZAS GRISMANAUSKAS

THE SOVIET SEIZURE OF LITHUANIA FOUND GRISMANAUSKAS A BOY OF 13 ON HIS FATHER'S HUMBLE FARM NEAR KRETINGA.

IN 1946, WHEN GRISMANAUSKAS WAS 19...

BUT WHAT DOES SOVIET ACCESSION MEAN, FATHER?

I AM NOT SURE. SOME PEOPLE THINK IT WILL MEAN BETTER TIMES

SO I AM TO GO TO AGRICULTURAL SCHOOL! WHAT LUCK!

YES, THIS REGIME IS NOT SO BAD IN SOME WAYS

AFTER TWO YEARS AT THE AGRICULTURAL SCHOOL AT KRETINGA, HE BECAME AN ASSISTANT SUPERVISOR OF COLLECTIVE FARMING.

HIS JOB INVOLVED HIM IN THE MASS DISPERSAL OF ALL PEASANTS OWNING MORE THAN 25 HECTARES.

BUT WHAT IS GOING TO HAPPEN TO ALL THESE PEOPLE?

THEY WILL BE SENT TO SIBERIA, OF COURSE, TO WORK IN THE MINES

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL.

HIGHWAY SAFETY ADVISORY COMMITTEE

The Committee was created by Congress in 1966 to advise the Secretary of Transportation on highway safety programs carried out by the Department's National Highway Traffic Administration and Federal Highway Administration. The Committee's 35 members are appointed by the President and include representatives from state and local governments, public and private groups concerned with highway safety, as well as research scientists and other experts in the field.

The subcommittee, which will be meeting for the first time, was established in December 1983, and is headed by ANATOLE MILUNAS, Project Manager, DeLew Cather and Co.

IŠRINKIME LIETUVI! SANITARINĮ DISTRIKTĄ

JONAS TALANDIS

KAS SKAITO RAŠO - SANDARĄ IŠSIRAŠO

SANDAROS GEGUŽINĖ LIEPOS 22 DIENĄ

KAS SKAITO RAŠO - SANDARĄ IŠSIRAŠO

SANDAROS GEGUŽINĖ LIEPOS 22

VYČIŲ SALĖJE IR DARŽE

ATKARPA Sandaros prenumeratoros pratęsimui

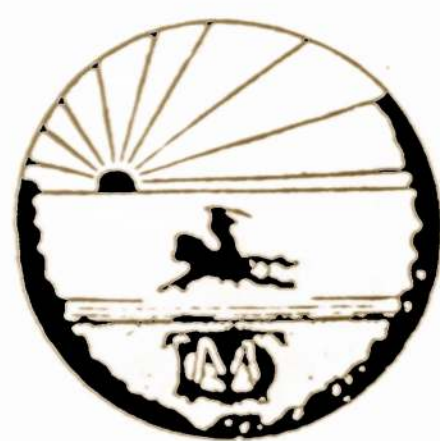
Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol. Iš viso..... dol.

MANO PAVARDĖ.....

ADRESAS:.....

TEVYNES MYLETOJU
DRAUGIJOS KAMPELIS

T
M
D

TEVYNES MYLETOJU DRAUGIJOS ADRESAS:
840 West 33rd Street,
Chicago, Illinois, 60608.

KLAJUNAS

Neilgai švietė tos šalies gyventojams, vargais ir didelėmis pastangomis sukurtas, jaukus žiburėlis. Tamsus debesis, persunktą pavasario gėlių žiedais orą, iš tolimųjų rytų, apgaubė giedriąją dienele. Jis atūžė siaubingai siausdamas, uždamas, nešdamas gūdžių nykumą ir klaikumą. Staubė visą kraštą ir ramius gyventojus; niekino juos, tyčiojosi iš jų ir jų nuveiktų darbų, persekiojo, plėšė ir graibstė jų turtą, žudė žmones, o priplėšė gėrybių, - turtą savinasi, o gyventojus terorizavo, žudė ir vežė į nežinią, į klaikią mirtį. Kas buvo sukurtas giedriomis ir nuotaikingomis dienomis, užteko akimirkos gėrybes išplėsti ir sunaikinti.

Šalį apgaubė klaikuma, o nelaboji tamsi šmėkla švaistėsi ir slankiojo pakiemiais, stoviniavo prievartėse, trynėsi tarpvartėse ir landžiojo po namus. Niekas nebuvo tikras ar jo siaubas nepalies ir ar jam bus leista sulaukti saulėto rytojau. Žmonių sielvartas, aimanos ir ašaros, kada juos draskė išalkę kraujo žmonės, sklido per gimtąjį kraštą, bet pagalbos ir paramos iš niekur neprisiskaukė. Niekas jų klaikaus šauksmo neišgirdo, ar nenorėjo išgirsti.

Lyg paukštis audros išmestas iš lizdo, taip išblokštas iš gimtinės kampelio, bedalis-klajūnas klaidžiojo po svetimą kraštą ir svetimų žmonių minią ieškodamas prieglobsčio, paguodos ir paramos, bet niekur jos nerado. Jo vargingos ir skurdžios kelionės palydovai buvo: nesėkmės, vargas ir badas.

Vėlyvo rudens vėjas šniokštė, plakė jo veidą, siautojo plaukus, o sodrus lietaus lašai merkė plonus vasarinius drabužius. Klajūnas apleidęs gimtinės sodybas, vaisių sodus, berželius, jazminų

ir alyvų krūmus ir viską, kas buvo neįngvomis sąlygomis sukurta ir į kuriuos buvo sudėta tiek daug pastangų ir sielos. Jis ėjo per pievas, miškus ir klonius palikęs gimtinę, tėvus, didvyrių kapus, gimines ir draugus. Dulkinu veidu, be poilsio, susivėlęs, alkanas ir išvargęs, jis buvo dar panašus į gyvą būtybę, nors sutikieji jo vengė ir šalino nuo jo. Širdis kartėliu persunkta, jis ė, tyliai ir kantriai pakeldamas neužpelnytą patyčias. Klajūnas buvo ištroškusių gobšumo ir kraujo auka.

Kur tik jis žengė, kur tik kėlė koją, gausi minia siuva, kuta, stumdosi ir veržiasi. Mirga, apguliuoja skarelės, kepuraitės, plevena skrybėlės ir vėjo švaistomi draikosi palaidi susivėlę plaukai. Skaudžių pergyvenimų išvarginti, išvogtais rūpesčių veidais, keleiviai virtinėmis plūdo keliais, tvino gatvėse ir būriais lūkuriuodami trynėsi stotyse. Bedaliai išvargę, apniukusiais veidais, vieni turėjo mažus lagaminėlius, kiti kuprines, o buvo ir tokių, kurie persivėrė per petį nešėsi visą savo turtą - maisto ir keletą daiktų ryšulėlius. Minia lyg audra, vargšų klajūna, su savim nešė vis tolyn ir tolyn. Audringų bangų ir viesulų nublokštas į svetimą kraštą, jis nebežinojo kiek pasaulį yra žmogui neapykantos ir keršto. Jam atrodė, kad dabar yra baisiausioji gadyne iš visų buvusiųjų laikotarpių.

Klajūnas mintimis skrido padangėjį į tėviškę, prisiminė paliktą vargingą, bet gražų ir malonų gimtąjį kraštą. Jis troško ir tikėjosi grįžti į tėviškę, nubrėžti nuo dangaus žvaigždes, pažuositi savuosius, o pats susirasti sau nušaitikimo vietą. Jam būdinga, kad gimtinėj aušros skaidresnės, saulė šviesesnė, paukščių klegesys ir giesmių vinguriavimas meilesnis, o išvargusių žmonių šypsena malonesnė.

Jis vylėsi ir laukė išaustant skaitos ir šviesios dienos, nuotaikingo, šario ir norėjo išgirsti tėviškės laukuose vyturėlio giesmę, pėmpės gyvūnų ir mitrų kregždžių švytravimą. Toji laukiamoji diena buvo dar labai toli ir vis sparčiai tolo nuo jo. O audra, galinga žudymo aistra pagauta, šėlo, užė, draskė ir daužė, nusinešdama su savim daugiau ir daugiau nelaimingųjų. Klajūnas jautė, kad lyg smailios ietys badė jo širdį.

Anksčiau giedriomis pavasario dienomis, net ir sunkiais nusidavimo dienomis, po sunkaus darbo, po tėviškės laukus, miškus ir pievas, skambėjo kaimo jaunimo melodinga daina, - teikdama atodūsių ir poilsį. Jų daina, kaip lengvas ir švelnus pavasario rytmečio oras, ramindavo ir nuteikdavo maloniai. Dabar širdį kartėlis užgniaužė. Nežinia, kada uskambėjo paskutinioji laisvojo krašto daina.

Tykus Nemunė nešęs tyrą ir skaidrų vandenėlį, skalavęs medžiais ir krūmais puošiantį krantą, - virto dejoniu, aimanų ir sielvartos vietovė. Buvęs tyrus ir skaidrus vandenėlis, - sruvena kraujo srove. Vingiuojas tarp kalnų ir aukštųjų šlaitų, prisiskūpęs pievų ir miško kvapo, sruvena Neris. Nešęs šaltą, tyrą vandenėlį, - plauna kankinių lavonus, Vilniaus apylinkės vingiuoti ir kalnuoti keliai, - teikė apylinkių pasigrožėjimą ir žiemos pasididžiavimą, - virto poetų sušaldymo vietovė. Gimtinėj sklinda dejonės ir aimanos. Žmonių tarpe dingo šviesiausios ir mieliausios svajonės.

J. Girdžiūnas

Juozas Mikštas

AŠ IR MANO TAUTA

Aš - mirtingas, o mano tauta Amžina, patvari, nemirtinga. Nors jos žemė šventa pavergta. Išnaudojama ir nelaiminga.

Aš - klajūnas, ir mano tauta Išblaškyta po visą pasaulį: Nekalta, bet bausta ir tremta, Kenčia prievartą, smurtą, apgaule.

Aš - jau senas, bet mano tauta Niekados nesusens - gyvastinga, Nors išievių dažnai užmiršta. Jai energijos niekad nestinga:

Išieviuoj, tėvynėi, tremty Nepalūžti baisioj nevilty.

1983. IX. 8 išieviuoj

19 DIEVO RANKA ŽMONIŲ REIKALUOSE

Simtais metų pirm šito pažadėjimo, laizduojanti Dievo tauta, Izraelitai, buvo laikomi nelaisvėje Egipte. Atėjo laikas, kuriuo Dievas buvo nutaręs juos išgelbėti. Faraonas gi, Egipto karalius, nenorėjo leisti Izraelitams išeiti iš Egipto, delto Dievas siuntė slogas. Dešimtis sykių Egiptiečiai atjautė sunkią Dievą ranką ir patyrė dešimtą slogą jie leido Izraelitams išeiti. Taigi, kuomet Dievas sako mums, kad Jis slogins mirti, tai tuo Jis tikrina mums, kad paskirtu laiku Jis išves iš didžiojo mirties kalėjimo visus kalinius ir išves juos į garbingą ir laisvą gyvenimą.

Apaštalas Povilas, savo puikioje paskaitoje apie prisikėlimą, parodo, kad gyvenimo viltis anapus kapų yra ne kas kitas kaip Kristaus Karalystė. Jo pasakyta, kad Kristaus karaliavimo ant žemės tikslas yra prikelti mirusius ir sunaikinti mirtį. Štai jo žodžiai: "Jis (Kristus) turi karaliauti iki Jis padės visus neprietelius po savo kojomis. Paskučiausioji neprietelė bus sunaikinta mirtis."—1 Kor. 15: 25, 26.

Iš to pasirodo, kad Jezaus pasidavimas priešams prikalti Jį ant kryžiaus, nebuvo Dievo tikslų nepavykimas. Tą patį nereikišką pavertimą į nieką Dievo nutarimų; tātai nereikišką kad jau saumylumas nugalėjo meilę. Reikia suprasti, kad tai buvo reikalinga dalis dieviškajame plane, kuriuo einant nuodėmės praeiktoji ir mirštančioji žmonija bus sugrąžinta į santaiką su Sutvertu ir galės gyventi per amžius. Tuo pasirodė pradžia dieviškos meilės ir galėjimo saumylumo.

J. Gramontas

Adresas - 5421 So. Mozart St., Chicago, Illinois, 60632.

Kas domisi, prašome parašyti atvirlaišką, gausite dovanų įvairių knygelių.

..... (Pr.)

GAL PAMIRŠAI?

I svetimas šalis išėjęs, Gal pamiršai tą kraštą, Kur vyšnių sodais kvėpia vėjas, Kur broliai neša sunkią našią?

Gal išmainei Tėvynės meilę, I surūdijusio metalo grašį? — Nesmeik į brolio kapą peilio, Sugrįžęs gal nė kapo neberasi!

Gal pamiršai motulę žilaplaukę, Kančių ir vargo pančiais surakintą, Kuri tavęs sugrįžtant nesulaukia, Prie lango sėdi, kol aušra prašvinta?

Gal pamiršai prie kryžkelio smūtkelį, Skaičius pavasario pirmąjį rytą? Gal pamiršai pravirkusį berželį, Ir kelią krauju nušlakstytą?

Gal pamiršai, kaip savanoriai krito? Šimtai jų vietoj veržėsi į mūšį. Daugiau nenoriu aš kartoti šito: Jei tai užmirši, šioj audroj palūši!

Jonas Nevardauskas

KASA Lietuvių Federalinė Kredito Unija

AKTYVAI 25,000,000 dolerių

MARQUETTE PARKE: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL. 60629 telef. 737 - 2110

CICERO: 1445 So. 50th Ave, Cicero, IL. 60650 Telef. 656 - 2201

Kasos valandos: Nuo pirm. iki penkt, 10:00 v. iki 6:00 vak. Šešt. 10 val. - 2 p.p.

Antr. 3:00 - 6:00 Ketv. 3:00 - 6:00 Šešt. 10:00 - 12:00

MOKA: 9% už taupomąsias sąskaitas - passbook. 10.5%, 10.75%, 11% už terminuotus indėlius - CD.

SKOLINA: Tik savo nariams žemesniais nuosimčiais ir geresnėmis sąlygomis.

Kiekviena sąskaita apdrausta Federalinės valdžios iki \$100,000.00

Laidotuvių Direktorai MAŽEIKI-EVANS

Laidojame iš 2424 W. 69th Street 737-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street Telef.: Grovehill 6-2345-6

1410 South 50th Avenue, Cicero Telef.: Townhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

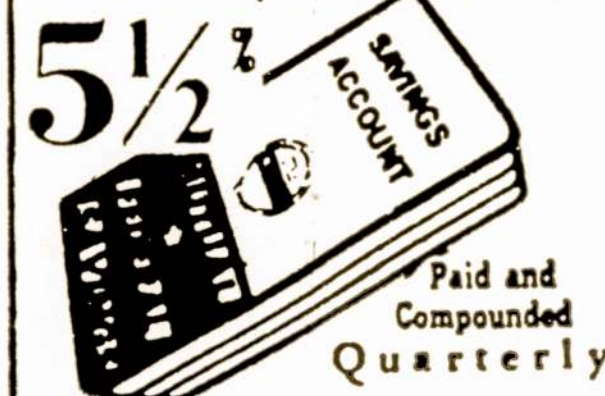
Aikštė Automobiliams Statyti

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois Savaininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD Hours: Mon, Tue, Fri. 9-4 CHICAGO, ILL. 60608 Thur. 9-8, Sat. 9-1

PETER KAZANAUSKAS, Pres. Tel. 847 - 7747 SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

ĮVAIRENYBĖS

Spaudos žiniomis, pereitais metais įtaigavimo bendrovės (lobystai) išleido virš 40 milijonų dolerių vykdant tarpininkavimą ir siekiant įtakos valdžiai ir kongresui Washingtono.

Lietuviams žinoma, ypač Los Angeles, Hannafordo įtaigavimo bendrovė yra tik 30-ta pagal dydį.

Apie labyistus bendras aprašymas pateiktas Sandaros nr. 7, 1984 m. laiške iš Washingtono.

Žuvusio nuo Sovietų teroro, numušant Korėjos lėktuvą Flight 007, kongresmano Larry Mc Donald našlė ir keturi kiti netekę artimųjų, užvedė 107 milijonų dolerių ieškinio bylą.

Prieš kurį laiką trumpai prieš žuvimą, kongr. Larry Mc Donald kalbėjo Baltimorėje Lietuvos Neprikl. atkūrimo minėjimo proga.

Baltimorėje, Md. vandalizmas žymiai sumažėjo, kai prieš du metus buvo pradėta prieš vandalizmą akcija. Viešųjų mokyklų dėl vandalizmo nuostoliai sumažėjo visu milijonu dolerių. Apie 1,300 jaunuolių buvo nuteisti, bendrai paėmus, 32,000 darbo valandomis dirbti viešuosiuose miesto darbuose.